

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžr/8/2017
Identifikačné číslo spisu: 7015201212
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7015201212.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a z členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Eriky Šobichovej v právnej veci navrhovateľa : A. C., H. XX. U. XXXX, C. N. E., Ľ. X, proti odporcovi : Okresný úrad Košice, Pozemkový a lesný odbor, so sídlom v Košiciach, Zádielska 1, za účasti : Slovenský pozemkový fond, so sídlom v Bratislave, Búdkova 36, IČO : 17 335 345, v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu odporcu z 05. októbra 2015 č. k. OU-KE-PLO-2015/01353-103, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. decembra 2016 č. k. 3 Sp 48/2015-29, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 29. decembra 2016 č. k. 3 Sp 48/2015-29 p o t r v d z u j e .

Účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „krajský súd“) rozsudkom z 29. decembra 2016 č. k. 3 Sp 48/2015-29 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“ a „rozhodnutie krajského súdu“) potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Košice, Pozemkového a lesného odboru z 05. októbra 2015 č. k. OU-KE-PLO-2015/01353-103 (ďalej aj ako „rozhodnutie odporcu“), ktorým Okresný úrad Košice, Pozemkový a lesný odbor (ďalej aj ako „odporca“) podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej aj ako „reštitučný zákon“) rozhodol, že navrhovateľ spĺňa podmienky uvedené v ustanovení § 4 ods. 2 písm. c/ reštitučného zákona a má status oprávnenej osoby na uplatnenie reštitúcie, ďalej že navrhovateľovi sa nevydáva časť pozemku pôvodne zapísaného na Pozemkovo-knižnej vložke Č.. XXX ako parcela č. XXXX roľa o výmere 1073 m² v katastrálnom území Ľ., lebo vyvlastnená časť pôvodnej nehnuteľnosti bola zastavaná, pričom stavby bránia poľnohospodárskemu využitiu pozemku, tvoria kompletne zastavaný objekt a podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona takýto pozemok nie je možné vydať, ďalej že navrhovateľ spĺňa podmienky uvedené v ustanovení § 6 ods. 1 písm. n/ reštitučného zákona na priznanie práva na náhradu podľa ustanovenia § 11 ods. 2 až ods. 8 reštitučného zákona a ustanovenia § 16 reštitučného zákona podľa výroku rozhodnutia odporcu, a že navrhovateľ získa do

vlastníctva iný pozemok, alebo sa mu poskytne finančná náhrada v podiele 2/9. Krajský súd účastníkom súdneho konania náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v napadnutom rozhodnutí skonštatoval, že na nariadenom pojednávaní preskúmal rozhodnutie odporcu, oboznámil sa s opravným prostriedkom navrhovateľa, jeho ďalším písomným podaním, písomným vyjadrením odporcu, administratívnym spisom odporcu a dospel k záveru, že opravný prostriedok nie je dôvodný.

Z pripojeného administratívneho spisu krajský súd zistil, že navrhovateľ podaním z 21. decembra 1992 doručeným 31. decembra 1992 si uplatnil reštitučný nárok, t. j. žiadosť o vydanie nehnuteľnosti. Okrem iných aj nehnuteľnosti a pozemku pôvodne zapísanom v Pozemkovo-knižnej vložke č. XXX ako parcela č. XXXX roľa o výmere 1075 m² v katastrálnom území Ťahanovce. Navrhovateľ uviedol v žiadosti, že žiada navrátenie pozemkov, alebo vyplatenie ním určenej náhrady ako syn po pôvodnom vlastníkovi (spoluvlastníkovi - otcovi U. C.). Listinnými dôkazmi bolo preukázané, že pôvodný vlastník U. C. zomrel a jeho dedičom sa stal A. C., t. j. navrhovateľ, čím splnil podmienku uvedenú v ustanovení § 4 ods. 2 písm. c/ reštitučného zákona. Pôvodnému vlastníkovi, t. j. U. C. (otcovi navrhovateľa) bola rozhodnutím výst. č. 7.917/1962 zo 06. decembra 1962 vydaným Okresným národným výborom - odbor výstavby v Košiciach vyvlastnená pre Čsl. štát Vinárske závody, n. p. v Bratislave, pod poradovým číslom 72 časť parcely č. 2392 - roľa o výmere 1073 m² v podiele 8/36. Teda pôvodný vlastník bol podielovým spoluvlastníkom danej nehnuteľnosti v podiele 2/9. Finančnú náhradu za vyvlastnený pozemok mali povinnosť vyplatiť Vinárske závody, n. p. Bratislava zložením do depozitu Okresného súdu v Košiciach, ale vykonaným dokazovaním od Okresného súdu Košice 1 bolo preukázané, že finančná náhrada vlastníkovi za vyvlastnenú nehnuteľnosť vyplatená nebola. Otcovi navrhovateľa podľa listinných dôkazov bola vyvlastnená orná pôda a to v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu. Listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou pripojeného administratívneho spisu bolo preukázané, že vyvlastnená časť pôvodnej parcely č. XXXX je dnes už súčasťou CKN parcely č. XXXX/X, Č.. XXXX/X1 a č. XXXX/XX, ide o zastavané plochy, ktorých vlastníkom je fyzická osoba František Kolibár a sú zapísané na Liste vlastníctva č. 2393. Súčasťou CKN je aj parcela č. 1644/17, ide o zastavanú plochu, ktorá je vo vlastníctve fyzickej osoby O. M. a je vedená na Liste vlastníctva č. 979. Súčasťou CKN je aj parcela č. XXXX/X, ide o zastavanú plochu, ktorá je vo vlastníctve právnickej osoby Askof - U. E.r a je zapísaná na Liste vlastníctva č. XXXX. Uvedené zastavané plochy tvoria časť vnútorného komplexu budov ciest, ktoré sú vo vlastníctve fyzických osôb, resp. právnickej osoby tak ako to vyplýva z uvedených listov vlastníctva.

Navrhovateľ teda preukázal, že je oprávnenou osobou podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c/ reštitučného zákona, lebo je dedičom pôvodného podielového spoluvlastníka nehnuteľnosti, ktorá prešla na štát v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 a preto má právo na vydanie nehnuteľnosti, ktorú žiadal.

Ďalej krajský súd poukázal na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona a uviedol, že v danom prípade ako to vyplýva z obsahu administratívneho spisu na časti nehnuteľnosti, ktorá bola vyvlastnená právnomu predchodcovi navrhovateľa je postavený komplex budov, sklady a cesty, teda ide o zastavanú nehnuteľnosť, ktorá je vo vlastníctve fyzickej, resp. právnickej osoby, z ktorého dôvodu túto nehnuteľnosť nemožno vydať podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona.

Ak pozemky alebo ich časti nemožno vydať, tak potom podľa ustanovenia § 11 ods. 2 reštitučného zákona sa oprávnenej osobe prevedú bezodkladne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite ako boli jej pôvodné pozemky a to v prvom poradí v tom istom katastrálnom území, v ktorom sa nachádzal pôvodný pozemok alebo v inom katastrálnom území obce, v ktorej katastrálnom území sa nachádzal pôvodný pozemok, v druhom poradí v katastrálnych územiach obcí bezprostredne susediacich s obcou, v ktorej katastrálnom území sa nachádza pôvodný pozemok alebo v treťom poradí v okrese, v ktorom sa nachádzal pôvodný pozemok, ak s tým oprávnená osoba súhlasí. Ak oprávnená osoba s náhradným pozemkom trikrát nesúhlasí, poskytne sa jej náhrada v peniazoch. Náhradný pozemok sa prevedie na oprávnenú osobu ak aj jej bol rozhodnutím priznaný nárok za

pozemky alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom ak výška takeého nároku predstavuje výmeru nad 400 m² a ak nárok v peniazoch je väčší ako 166 eur. Ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky na priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne v peniazoch.

Keďže nehnuteľnosti, ktoré žiada navrhovateľ vydať v rámci reštitučného konania sú zastavané plochy, ktoré nemožno vydať podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona, preto v súlade s ustanovením § 11 ods. 2 až ods. 8 reštitučného zákona má právo na náhradu, o ktorej bude môcť správny orgán rozhodnúť až potom, keď nadobudne právoplatnosť rozhodnutie ohľadne uplatneného reštitučného nároku.

Ďalej krajský súd uviedol, že predmetom preskúmvacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie a postup odporcu ako správneho orgánu, ktorým v rámci konania podľa reštitučného zákona právnenému nástupcovi, t. j. žiadateľovi nevydal žiadne nehnuteľnosti ale mu priznal právo na náhradu za tieto nehnuteľnosti.

Správny orgán aj podľa názoru krajského súdu v danej veci postupoval v intenciách právnych noriem citovaných v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, skutkové okolnosti správne právne posúdil a preto jeho právny názor bol správny a v súlade so zákonom, z ktorých dôvodov bolo splnené zákonné podmienky pre rozhodnutie o reštitučnom nároku navrhovateľa stanovené v reštitučnom zákone.

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, či navrhovateľ je oprávnenou osobou v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c/ reštitučného zákona a takisto medzi účastníkmi nebolo sporné, že rozhodnutím Okresného národného výboru - odbor výstavby v Košiciach č. výst. 7.917/1962 zo 06. decembra 1962 bola vyvlastnená pre Československý štát - Vinárske závody, n. p. Bratislava, pod poradovým číslom 72 časť parcely č. XXXX - roľa o výmere 1073 m² v podiele 8/36 právnenému predchodcovi navrhovateľa, t. j. jeho otcovi Františkovi Borovskému, a že za túto nehnuteľnosť nebola vyplatená finančná náhrada. Spornou otázkou medzi účastníkmi bolo iba to, či je možné nehnuteľnosti vydať, prípadne ak sa nehnuteľnosť vydá, či je potrebné zriadiť vecné bremeno v prospech vlastníka stavby, ktorá na vydávaných nehnuteľnostiach je postavená.

Odporca ako správny orgán si zabezpečil písomnú a grafickú identifikáciu aktuálnu na súčasný stav, z ktorej jednoznačne vyplýva, že vyvlastnená časť pôvodnej parcely č. XXXX je dnes súčasťou CKN parcely č. XXXX/X, č. XXXX/XX a č. XXXX/XX, ktorá v súčasnosti je vo vlastníctve fyzickej osoby - U. E. a je zapísaná na Liste vlastníctva č. XXXX katastrálne územie Ť., ide o zastavané plochy a tvorí časť vnútorného komplexu budov a ciest. Súčasťou pôvodnej parcely je aj CKN parcela č. 1644/17, ktorá je vo vlastníctve fyzickej osoby - O. M. a je zapísaná na Liste vlastníctva č. XXX katastrálne územie Ť. a ide o zastavanú plochu. Súčasťou pôvodnej parcely je aj CKN parcela č. 1644/4, ktorá je vo vlastníctve právnickej osoby Askof - U. E. a je zapísaná na Liste vlastníctva č. XXXX ako zastavané plochy v katastrálnom území Ťahanovce. Pod zastavanou plochou na uvedených parcelách treba mať zato, že ide o plochy, ktoré sú zastavané komplexom budov, skladov a ciest, ktoré sú prepojené medzi jednotlivými budovami. Pôvodná parcela č. XXXX v čase vyvlastnenia tvorila poľnohospodársku pôdu, ale z pôvodu, že časť vyvlastnenej z tejto nehnuteľnosti je zastavaná jednak komplexom budov, skladov a ciest, čím sú splnené podmienky stanovené v ustanovení § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona, že danú nehnuteľnosť nemožno vydať z dôvodu, že ide o zastavanú nehnuteľnosť, ktorá skutočnosť bráni aj poľnohospodárskemu využitiu nehnuteľnosti.

Ďalej krajský súd uviedol, že námietky navrhovateľa uvedené v opravnom prostriedku, kde poukazuje na to, že odporca ako správny orgán nepostupoval v súlade s reštitučným zákonom ako aj správnym poriadkom, nie sú opodstatnené, pretože odporca v danej veci postupoval v súlade s reštitučným zákonom, dôsledne zistil, či navrhovateľ je oprávnenou osobou, či sú splnené podmienky na vydanie nehnuteľnosti podľa ustanovenia § 6 ods. 1 písm. n/ reštitučného zákona ako to uviedol samotný navrhovateľ v súčinnosti s ním si zadovážil dostatok dôkazov aby mohol vo veci rozhodnúť. Námietka navrhovateľa, že správny orgán sa mal pokúsiť, resp. skôr rozhodovať o schválení dohody na vydanie nehnuteľnosti medzi ním a povinnou osobou nie je opodstatnená, pretože v súlade s ustanovením § 9

ods. 1 reštitučného zákona nárok si uplatní oprávnená osoba na pozemkovom úrade a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti, teda navrhovateľ bol povinný vyzvať povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti. Povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou dohodu o vydaní nehnuteľnosti z čoho jednoznačne vyplýva, že nebolo úlohou správneho orgánu, aby ten vyzýval povinnú osobu k tomu, aby s oprávnenou osobou uzavrela dohodu o vydaní nehnuteľnosti.

Odporca ako správny orgán v súlade s ustanovením § 9 ods. 2 a ods. 3 reštitučného zákona mohol predloženú dohodu, ktorú uzavrela oprávnená osoba s povinnou osobou o vydaní nehnuteľnosti schváliť alebo neschváliť. Iba v prípade ak k dohode by nedošlo, rozhodne o vlastníctve oprávnenej osoby k nehnuteľnostiam pozemkový úrad. V danom prípade navrhovateľ sám si uplatnil nárok na vydanie nehnuteľnosti a vôbec neuvádzal, že by povinnú osobu vyzýval na uzavretie dohody o vydaní nehnuteľnosti, resp., že k uzavretiu takejto dohody nedošlo. Dokonca na tejto žiadosti výzva na uzavretie dohody na vydanie nehnuteľnosti je aj prečiarknutá. Odporca ako správny orgán v zmysle ustanovenia § 9 ods. 5 reštitučného zákona pokiaľ je to nevyhnutne potrebné, môže zriadiť alebo zrušiť na prevádzanej nehnuteľnosti vecné bremeno, prípadne uložiť iné opatrenia na ochranu životného prostredia alebo dôležitých záujmov iných vlastníkov, z čoho teda vyplýva, že odporca ako správny orgán mohol zriadiť vecné bremeno na prevádzanej nehnuteľnosti iba vtedy, ak by prevádzaná nehnuteľnosť bola vydávaná. V danom prípade neboli splnené zákonné podmienky na vydanie nehnuteľnosti, preto nebolo možné, aby odporca ako správny orgán rozhodoval o zriadení vecného bremena.

Napokon krajský súd považuje za nedôvodné aj námietky navrhovateľa, kde poukazuje na občiansky zákonník z roku 1950 na ochranu vlastníckeho práva ako aj na skutočnosti, kedy a za akých podmienok bolo možné nehnuteľnosť vyvlastniť, pretože v tomto prípade správny orgán rozhodoval podľa zákona č. 229/1991 Z. z.. Tento zákon je osobitným zákonom a jeho účelom bolo zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948-1989, dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka ako aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia. Z obsahu tohto zákona nevyplýva, žeby správny orgán v rámci uplatnenej reštitúcie mal posudzovať, či boli splnené podmienky pre vyvlastňovanie v čase, kedy k vyvlastňovaniu nehnuteľnosti došlo a nemôže ani aplikovať občiansky zákonník ohľadne nadobudnutia vlastníckeho práva a jeho ochrany. V zmysle zákona o pôde ochrana vlastníckeho práva je zabezpečená tým, že nehnuteľnosť, ktorá bola odňatá z dôvodov, ktoré sú uvedené v zákone o pôde vlastnícke právo sa prinavrúti oprávnenej osobe a v prípade, že nie je možné nehnuteľnosť vydať, potom je tu zabezpečená možnosť poskytnutia náhradnej nehnuteľnosti, resp. náhrada finančná. V danom prípade odporca rozhodol aj o tom, že ak nie je možné navrhovateľovi vydať nehnuteľnosti z dôvodu podmienok stanovených v ustanovení § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona, preto navrhovateľ má právo na náhradu za nevydanú nehnuteľnosť podľa ustanovenia § 11 ods. 2 až ods. 8 reštitučného zákona a ustanovenia § 16 reštitučného zákona. Na základe uvedených skutočností krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu bolo vydané v súlade so zákonom a preto rozhodnutie odporcu podľa § 250q ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku potvrdil.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa ustanovenia § 250l ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania, lebo v konaní úspešný nebol. Odporcovi a príbratému účastníkovi konania v súvislosti s týmto konaním trovy nevznikli, ale si ich ani jeden z nich neuplatnil.

II.

Odvolanie navrhovateľa

Navrhovateľ podal riadne a včas proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. decembra 2016 č. k. 3 Sp 48/2015-29 odvolanie (ďalej len „podané odvolanie“ a „odvolanie navrhovateľa“), v ktorom sa domáhal aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „odvolací súd“) zrušil rozhodnutie krajského

súdu a zároveň zrušil rozhodnutie odporcu a vrátil mu vec na ďalšie konanie s tým, že jeho povinnosťou bude odstrániť vytýkajúce nedostatky a rešpektovať ústavné princípy, bez zbytočných prietahov. Odporca si tiež uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom ich výšku určil na 300 eur.

V podanom odvolaní navrhovateľ uviedol, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil navrhovateľovi, aby mohol uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a to tým, že :

- Na prvom pojednávaní krajského súdu 11. novembra 2015 navrhovateľ oznámil, že od odporca predmetným rozhodnutím porušil Správny poriadok. V odvolaní z 20. októbra 2015 mimo iného ako dôvod pod č. 10 uviedol, že „podmienkou preskúmania predmetného rozhodnutia krajským súdom je ak ide o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov ktoré sa preň pripúšťajú." Toto správny orgán nepripustil, zbavil sa zodpovednosti, bez vedomia a súhlasu navrhovateľa podal vec krajskému súdu na rozhodnutie.

- Z uvedeného dôvodu navrhovateľ odovzdal na tomto pojednávaní súdu „Doplnenie odvolania" v troch exemplároch, súd, odporca, intervenient - neprítomný bez ospravedlnenia.

- Na uvedené „Doplnenie odvolania" súd nereagoval v rozhodnutí krajského súdu a odporca napriek tomu, že si vyžiadal od sudkyne čas na preštudovanie doplneného odvolania sa nevyjadril. Ani intervenient. A nepokladali si za povinnosť zúčastniť sa pojednávania 29. decembra 2016.

- A tak sudkyňa „bez senátu" rozsudkom rozhodla - potvrdila rozhodnutie odporcu a účastníkom náhradu trov konania nepriznala.

Navrhovateľ ďalej uviedol, že je toho názoru, že zhodnutie odporcu vydané v konaní je postihnuté závažnými procesnými vadami, ktoré viedli k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia (nemožnosť účastníkov vyjadriť sa, konať v zmysle Správneho poriadku).

Ďalej navrhovateľ uviedol, že odporca 02. septembra 2015 vyzval povinnú osobu Askof - U. E., aby sa vyjadril k možnosti vydať pôvodnú parcelu. Adresát listom z 29. septembra 2015 oznámil, že spomínaná roľa parcela č. XXXX, t. č. nachádzajúca sa na parcelách č. XXXX/X,XX,XX zapísaná na Liste vlastníctva č. XXXX a parcela č. 1644/4 zapísaná na Liste vlastníctva č. XXXX je súčasťou oploteného areálu na ktorom sa nachádzajú budovy a prístupové cesty k nim a v čase keď nehnuteľnosť kúpoval, mu neboli známe skutočnosti, že spomínaná parcela je vo vlastníctve iného. Nehnuteľnosť získal na základe kúpno-predajnej zmluvy a sú zapísané na liste vlastníctva, preto nesúhlasí s ich vydaním. Pre navrhovateľa je nepochopiteľné, že správne orgánu ako aj krajskému súdu na zistenie skutkového stavu, je dostačujúce na posúdenie veci jediné, písomné vyjadrenie a po právnej stránke je v rozpore so skutkovým stavom nedostačujúce na posúdenie veci.

Napokon navrhovateľ uviedol, že krajský súd a obdobne aj odporca absolútne nebrali do úvahy kľúčové vecné argumenty. Odvolanie z 20. októbra 2015 a Doplnenie odvolania z 11. novembra 2015, ktoré sú v súdnom spise, ak ktorých obsah navrhovateľ zrekapituloval v podanom odvolaní.

III.

Vyjadrenie odporcu a účastníka príbratého do konania k odvolaniu

K podanému odvolaniu sa odporca vyjadril listom zo 07. marca 2017 a žiadal rozhodnutie krajského súdu potvrdiť ako vecne správne a žiadnemu z účastníkov konania nepriznať náhradu trov odvolacieho konania.

Odporca vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu poukázal na ustanovenie § 9 ods. 7 reštitučného zákona a ustanovenie § 250m Občianskeho súdneho poriadku a uviedol, že 05 .októbra 2015 vydal správny orgán rozhodnutie o priznaní práva na náhradu č. OU-KE-PLO-2015/01353-103 za časť

vyvlastnenej pôvodnej parcely č. 2392 pôvodne zapísanej v Pozemkovo-knižnej vložke č. XXX k. ú. Ť.. Účastníkovi konania a oprávnenej osobe A. C. bolo doručené 08. októbra 2015. V lehote na podanie opravného prostriedku podal osobne 20. októbra 2015 odvolanie voči rozhodnutiu odporcu účastník konania A.H. C., ktorý v petite návrhu žiadal rozhodnutie zrušiť, pretože bolo vydané bez správneho konania.

Ďalej odporca uviedol, že návrhy účastníkov konania a iných fyzických či právnických osôb sa posudzujú vždy podľa obsahu, bez ohľadu na formu a jeho nadpis. Hoci navrhovateľ nazval návrh nesprávne ako odvolanie podané podľa § 53 Správneho poriadku, správny orgán ho posúdil ako podanie opravného prostriedku podľa ustanovenia § 9 ods. 7 reštitučného zákona v nadväznosti na § 250m Občianskeho súdneho poriadku. Správny orgán preto postúpil podaný návrh ako opravný prostriedok na Krajský súd v Košiciach ako vecne a miestne príslušný súd, pričom ten rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu ako zákonné a vecne správne.

Podľa odporcu v podanom odvolaní už navrhovateľ neuvádza žiadne nové skutočnosti, ktoré by neobsahovali listiny v predtým podaných opravných prostriedkoch. Navyše je koncipované len ako súhrn dojmov, názorov a postrehov na doby minulé (totalitné) a terajšie s poukazom na všeobecné ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky. Nedrží sa dôsledne znenia osobitných predpisov, ale predkladá len všeobecné vety, ktoré nemajú vecnú spojitosť s prejednávanou vecou. Správny orgán žiadne parcely nevychleňoval, nerozdeľoval, neurčoval vlastnícke právo k nim ani do nich nezasahoval. V spise je dôkazový materiál od pozemno-knižných vložiek, cez písomné identifikácie, či grafické znázornenia právneho postavenia parcely v súbore katastra nehnuteľností, pričom ich zabezpečovala vtedy príslušná Správa katastra Košice. Správny orgán, držiac sa podkladových materiálov, potom len skutkový stav aplikoval na znenie reštitučného zákona.

Odporca opätovne zdôraznil, že časť pôvodnej parcely č. 2392 ako to vyplýva z podkladov, ktoré sú súčasťou spisu sa nemohol vydať kvôli zákonnej prekážke uvedenej v ustanovení § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona, nakoľko je úplne zastavaná a nemožno ju poľnohospodársky využívať. Preto správny orgán priznal právo na náhradu, pretože boli splnené podmienky reštitučného titulu vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady (ustanovenie § 6 reštitučného zákona) v plnom podiele po pôvodnom vlastníkovi navrhovateľovi, ktorý splnil status oprávnenej osoby (ustanovenie § 4 reštitučného zákona). Zastavanosť časti pôvodnej parcely, splnenie podmienok oprávnenej osoby aj reštitučného titulu, absencia dohody umožňovala teda na základe zadovážených podkladov rozhodnúť správny orgán vo veci samej a priznať právo na náhradu.

Podľa odporcu podaním reštitučnej žiadosti však nevzniká právny nárok na nevyhnutné vydanie vlastníctva k pôvodnej nehnuteľnosti. Reštitučnými predpismi sa zmiernujú len niektoré majetkové krivdy, nie všetky. Preto aj reštitučný zákon v platnom znení ustanovuje prekážky v ustanovení § 11 reštitučného zákona, pre ktoré nemožno vlastníctvo navrátiť a vydať pôvodnú nehnuteľnosť pôvodnému vlastníkovi, poprípade jeho právny nástupcom.

V uvedenej veci bolo realizované správne reštitučné konania v celom rozsahu tak ako to ustanovujú predpisy reštitučného zákona a Správneho poriadku, pričom výsledkom toho postupu je rozhodnutie v merite veci po zohľadnení presne a úplne zisteného skutkového stavu. S uvedenými zisteniami správneho orgánu ako aj jeho postupov sa oboznámil aj krajský súd a celkom správne vyhodnotil dôkazový materiál a nemal inú možnosť ako rozhodnutie odporcu potvrdiť.

K podanému odvolaniu sa vyjadril príbratý účastník do konania listom zo 04. februára 2019 a žiadal potvrdiť rozhodnutie krajského súdu.

Vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu príbratý účastník do konania uviedol, že sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že v danej veci správny orgán postupoval v intenciách platných právnych noriem, pre rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, skutkové okolnosti správne právne posúdil, a preto jeho právny názor bol správny a v súlade s reštitučným zákonom. Rovnako, že

správny orgán správne vyvodil splnenie zákonných podmienok pre rozhodnutie o reštitučnom nároku navrhovateľa, stanovené v reštitučnom zákone. Navyše medzi účastníkmi konania nebolo sporné, či navrhovateľ je oprávnenou osobou v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c/ reštitučného zákona a takisto nebolo sporné, že rozhodnutím Okresného národného výboru - odbor výstavby v Košiciach č. výst. 7.917/1962 zo 06. decembra 1962 bola vyvlastnená pre Československý štát - Vinárske závody, n. p. Bratislava časť parcely č. XXXX roľa o výmere 1073 m² v podiele 8/36 otcovi žalobcu - U. C. a za nehnuteľnosť nebola vyplatená finančná náhrada. Spornou otázkou medzi účastníkmi teda bolo len to, či je možné nehnuteľnosť vydať alebo správny orgán má priznať nárok na náhradu. Účastník pribratý do konania má za to, že odporca správne posúdil, keď konštatoval, že sú splnené podmienky stanovené v ustanovení § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona, a že pôvodnú nehnuteľnosť nie je možné vydať z dôvodu, lebo v súčasnosti sa jedná o zastavané pozemky.

Ak pozemky alebo ich časti nie je možné vydať do „reštitučného procesu“ vstupuje Slovenský pozemkový fond, prostredníctvom ktorého sa v zmysle ustanovenia § 11 ods. 2 reštitučného zákona opravnej osobe prevedú bezodkladne do vlastníctva iné pozemky (náhradné pozemky) vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite ako boli jej pôvodní; pozemky a to v tom istom katastrálnom území, v ktorom sa nachádzal pôvodný pozemok alebo v inom katastrálnom území obce, v ktorej katastrálnom území sa nachádzal pôvodný pozemok, v katastrálnych územiach obcí bezprostredne susediacich s obcou, v ktorej katastrálnom území sa nachádza pôvodný pozemok alebo po v okrese, v ktorom sa nachádzal pôvodný pozemok, ak s tým oprávnená osoba súhlasí. Ak oprávnená osoba s náhradným pozemkom trikrát nesúhlasí, poskytne sa jej náhrada v peniazoch. Náhradný pozemok sa prevedie na oprávnenú osobu ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok za pozemky alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom ak výška takého nároku predstavuje výmeru nad 400 m² a ak nárok v peniazoch je väčší ako 166 eur. Ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky na priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne v peniazoch, opäť prostredníctvom Slovenského pozemkového fondu.

Na záver účastník pribratý do konania k námietke navrhovateľa k neúčasti na pojednávaníach 11. novembra 2015 a 29. decembra 2016 uvádza, že na pojednávaní nariadenom na 11. novembra 2015 sa skutočne nezúčastnil, pričom požiadal o ospravedlnenie svojej neúčasti podaním z 10. novembra 2015 z dôvodu, že predvolanie na pojednávanie mu bolo doručené 09. novembra 2015 v poobedňajších hodinách - teda necelé dva dni pred pojednávaním. Pojednávanie nariadeného na 29. decembra 2015 sa nezúčastnil z dôvodu, že v dňoch 27. decembra 2016 až 30. decembra 2016 mali zamestnanci Slovenského pozemkového fondu nariadené hromadné čerpanie dovolenky. Túto skutočnosť účastník pribratý do konania súdu oznámil a požiadal o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní podaním z 20. decembra 2016.

IV.

Právny názor odvolacieho súdu

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, orgánov územnej samosprávy ako i orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb ako i fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom

v odvolaní navrhovateľa podľa § 212 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 250l ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle odvolacieho súdu (www.nsud.sk) po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom konania pred krajským súdom bolo rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu Okresného úradu Košice, Pozemkového a lesného odboru z 05. októbra 2015 č. k. OU-KE-PLO-2015/01353-103, ktorým Okresný úrad Košice, Pozemkový a lesný odbor podľa ustanovenia § 9 ods. 4 reštitučného zákona rozhodol, že navrhovateľ spĺňa podmienky uvedené v ustanovení § 4 ods. 2 písm. c/ reštitučného zákona a má status oprávnenej osoby na uplatnenie reštitúcie, ďalej že navrhovateľovi sa nevydáva časť pozemku pôvodne zapísaného na Pozemkovo-knižnej vložke č. XXX ako parcela č. XXXX roľa o výmere 1073 m² v katastrálnom území Ťahanovce, lebo vyvlastnená časť pôvodnej nehnuteľnosti bola zastavaná, pričom stavby bránia poľnohospodárskemu využitiu pozemku, tvoria kompletne zastavaný objekt a podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona takýto pozemok nie je možné vydať, ďalej že navrhovateľ spĺňa podmienky uvedené v ustanovení § 6 ods. 1 písm. n/ reštitučného zákona na priznanie práva na náhradu podľa ustanovenia § 11 ods. 2 až ods. 8 reštitučného zákona a ustanovenia § 16 reštitučného zákona podľa výroku rozhodnutia odporcu, a že navrhovateľ získa do vlastníctva iný pozemok, alebo sa mu poskytne finančná náhrada v podiele 2/9.

Odvolací súd poznamenáva, že zákon č. 229/1991 Zb. je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi, zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období, vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb, a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadoch straty majetku. Tzv. reštitučné zákony však nezmiernili všetky majetkové krivdy spáchané v rokoch 1948-1989.

Vždy ostáva priestor pre úvahu, či prijatá legislatíva je tým najlepším riešením alebo či mala byť legislatívna právomoc uplatnená iným spôsobom, nakoľko rôzne nespravodlivosti z minulých období nemožno úplne napraviť nikdy. Reštitučné zákony tiež neobnovujú vlastníctvo k odňatému majetku automaticky, ale len vytvárajú podmienky na návrat majetku pôvodným vlastníkom, pričom sa od nich oprávnene očakáva, že splnia určité povinnosti v súvislosti s majetkovou rehabilitáciou. Zákonná úprava, v rámci ktorej sa stanovili tie, ktoré podmienky (obmedzujúce kritéria) reštitučných nárokov a nie iné, mala za úlohu zabezpečiť právnu istotu vo vlastníckych vzťahoch a tiež chrániť ekonomické záujmy štátu. Neobmedzená majetková rehabilitácia by bola technicky a ekonomicky nezvládnuteľná a eliminovala by dobrú vôľu štátu napraviť spáchané krivdy. Tomuto tvrdeniu svedčia tie ustanovenia zákonov, ktoré označujú pôvodných vlastníkov nie ako vlastníkov, ale iba ako oprávnené osoby a právo požadovať vrátenie majetku ako nárok.

Odvolací súd preskúmajúc odvolaním napadnuté rozhodnutie ako i obsah predloženého súdneho a pripojeného administratívneho spisu v rozsahu odvolania konštatuje, že argumentácia navrhovateľa nie je spôsobilá vyvrátiť dôvody, na základe ktorých krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu. Krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia podrobným spôsobom vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami navrhovateľa, a to citáciou dotknutých právnych noriem ako aj ich logickým výkladom a správnym aplikovaním na prejednávaný prípad.

Podľa názoru odvolacieho súdu, bola celá vec prešetrená riadne a skutkový stav bol podrobne zistený, o čom svedčí obsah administratívneho spisu, z ktorého vyplýva uvedené. V súdnom konaní bolo obsahom administratívneho spisu preukázané, že vykonané dokazovanie bolo náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov tak ako krajský súd ani odvolací súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť rozhodnutia odporcu s tým, že krajský súd dostatočne podrobne a presne posúdil zistený skutkový stav.

Za týchto skutkových okolností rozhodnutie odporcu je i podľa názoru odvolacieho súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutočného stavu správnym orgánom a správne právne posúdené. Preto ak krajský súd dospel k právnemu záveru totožnému so záverom odporcu, že preskúmaným rozhodnutím odporcu nedošlo k porušeniu zákona a práv navrhovateľa, tento jeho názor považoval aj odvolací súd za správny. Preto sa s ním odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne, a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, na zdôraznenie správnosti rozhodnutia krajského súdu k námietkam navrhovateľa uvedených v podanom odvolaní dopĺňa nasledovné.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný; pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku.

Z pripojeného administratívneho vyplýva, že vyvlastnená časť pôvodnej parcely č. 2392 je dnes súčasťou CKN parcely č. XXXX/X, č. XXXX/XX a č. XXXX/XX, ktoré sú vo vlastníctve fyzickej osoby a sú je zapísané na Liste vlastníctva č. XXXX katastrálne územie Ť., ide o zastavané plochy a tvoria časť vnútorného komplexu budov a ciest. Súčasťou pôvodnej parcely je aj CKN parcela č. XXXX/XX, ktorá je vo vlastníctve fyzickej osoby a je zapísaná na Liste vlastníctva č. XXX katastrálne územie Ť. a ide o Zastavanú plochu. Súčasťou pôvodnej parcely je aj CKN parcela č. XXXX/X, ktorá je vo vlastníctve právnickej osoby a je zapísaná na Liste vlastníctva č. XXXX v katastrálnom území Ť.B. a ide o zastavanú plochu. Pod zastavanou plochou na uvedených parcelách treba mať zato, že ide o plochy, ktoré sú zastavané komplexom budov, skladov a ciest, ktoré sú prepojené medzi jednotlivými budovami.

Z uvedeného je zrejmé, že pôvodná parcela č. XXXX, ktorá v čase vyvlastnenia tvorila poľnohospodársku pôdu, je zastavaná komplexom budov, skladov a ciest, a tieto stavby bránia jej poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu. Z uvedeného dôvodu danú nehnuteľnosť nemožno v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona navrhovateľovi vydať.

Vo vzťahu k námietke navrhovateľa, že vo veci ním podaného opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporcu rozhodoval krajský súd a nie nadriadený správny orgán odporcu podľa Správneho poriadku odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 9 ods. 7 reštitučného zákona v znení účinnom k 05. októbru 2015, podľa ktorého proti rozhodnutiu okresného úradu podľa odsekov 4 až 6 možno podať opravný prostriedok na súd.

Podľa ustanovenia § 250l Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom k 05. októbru 2015 platí, že podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Z uvedeného vyplýva, že v zmysle ustanovenia § 9 ods. 7 reštitučného zákona v spojení s ustanovením § 250l Občianskeho súdneho poriadku vo veci podaného odvolania navrhovateľom proti rozhodnutiu odporcu mal a správne aj rozhodoval krajský súd v správnom súdnictve podľa ustanovení o rozhodovaní o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov v zmysle III. hlavy V. časti Občianskeho súdneho poriadku a nie nadriadený správny orgán podľa Správneho poriadku.

Ak navrhovateľ spochybňuje, že vo veci na krajskom súde konala a rozhodovala namiesto senátu samosudkyňa, k uvedenému odvolací súd konštatuje, že v zmysle ustanovenia § 246b ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku samosudca koná a rozhoduje na krajskom súde o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam orgánov verejnej správy podľa tretej hlavy, teda tak ako je tomu aj v prejednávanej veci, v ktorej podal navrhovateľ opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporcu.

Napokon ani námietke navrhovateľa ohľadom neúčasti odporcu a pribratého účastníka do konania na krajským súdom nariadenom pojednávaní a nevyjadrenia sa k prejednávanej veci nemožno priznať relevanciu. Je výlučne na účastníkovi konania či sa vo veci vyjadrí a či nie. Samotnú neprítomnosť

účastníka konania na súdom nariadenom pojednávaní tiež nemožno považovať za skutočnosť, ktorá má alebo by mohla mať za následok nesprávny procesný postup krajského súdu, vecnú nesprávnosť rozhodnutia krajského súdu či nezákonnosť rozhodnutia odporcu.

Na záver odvolací súd konštatuje, že námietku navrhovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia krajského súdu rovnako nepovažuje za dôvodnú, nakoľko ako už bolo mnohokrát judikované, že v odôvodnení rozhodnutia krajského súdu je potrebné objasniť len skutočnosti, ktoré majú pre vec podstatný význam. V tejto súvislosti Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (sp. zn. IV. ÚS 112/05, sp. zn. I. ÚS 117/05).

Napokon odvolací súd dodáva, že navrhovateľ v podanom odvolaní neuviedol také skutočnosti, ktoré by spochybňovali vecnú správnosť výroku rozhodnutia krajského súdu, ani také právne relevantné námietky, s ktorými by sa krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nebol dostatočne vysporiadal. Odvolací súd tiež nezistil procesné vady, ktoré by samy o sebe boli dôvodom pre zrušenie rozhodnutia krajského súdu. Odvolací súd sa preto v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu a tieto dôvody si odvolací súd osvojuje.

Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho súdneho konania skúmal aj rozhodnutie odporcu a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa z vyššie uvedených dôvodov nemožno nevyhovieť a preto s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 29. decembra 2016 č. k. 3 Sp 48/2015-29 ako vecne správny podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 250ja ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, s ustanovením § 250l ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s ustanovením § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku potvrdil, keď boli dané dôvody pre potvrdenie rozhodnutia odporcu krajským súdom.

V.

Trovy odvolacieho konania

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 250k ods. 1 a contrario Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a s ustanovením § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku. Navrhovateľ v odvolacom súdnom konaní úspech nemal, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odporca mal v konaní úspech, avšak správneho orgánu zo zákona náhrada trov konania v správnom súdnom konaní neprináleží. Účastníkovi pribratému do konania rovnako náhrada trov konania v správnom súdnom konaní neprináleží.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (ustanovenie § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.